

POSTANOWIENIE

15 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

SSN Roman Trzaskowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 15 września 2023 r. w Warszawie,
zażalenia Banku spółki akcyjnej w W.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie

z 28 listopada 2022 r., I Ca 294/22,

w sprawie z powództwa J.H. i E.H.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o ustalenie i o zapłatę,

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego sądowi,
który wyda orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.**

(A.D.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 28 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie z powództwa J.H. i E.H. przeciwko Banku S.A. w W. (dalej: Bank) o ustalenie i zapłatę (I Ca 294/22) na kwotę 48 844 zł oraz odrzucił skargę kasacyjną pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z 11 sierpnia 2022 r., oddalającego apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Brzesku z 14 lutego 2022 r. Sąd pierwszej instancji ustalił w tym wyroku, że umowy kredytu z 9 września 2003 r. nr [...] oraz nr [...] są nieważne w całości, zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 29 840,54 zł z odsetkami ustawowymi od 9 lutego 2021 r. do dnia zapłaty z tytułu zwrotu świadczenia nienależnego oraz oddalił powództwo w pozostałej części.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że powodowie określili w pozwie wartość przedmiotu sporu na kwotę 48 844 zł, a Sąd pierwszej instancji nie podjął z urzędu działań zmierzających do sprawdzenia tej wartości. Stosownie do art. 25 § 2 k.p.c., po doręczeniu pozwu sprawdzenie wartości przedmiotu sporu może nastąpić jedynie na zarzut pozwanego zgłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Odpowiedź na pozew nie zawierała zarzutów dotyczących wartości przedmiotu sporu. Wskazana w pozwie wartość przedmiotu sporu pozostawała zatem, w ocenie Sądu drugiej instancji, wiążąca aż do zakończenia postępowania, a skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna w świetle art. 398² § 1 k.p.c.

W zażaleniu na opisane postanowienie Sądu Okręgowego, Bank zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 398² § 1 k.p.c. w zw. z art. 25 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 3 k.p.c. przez odrzucenie skargi kasacyjnej Banku jako niedopuszczalnej wskutek bezzasadnego przyjęcia, że wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym wynosi w niniejszej sprawie mniej niż 50 000 zł., podczas gdy wynosi ona kwotę 78 685 zł, wskazaną przez pozwanego już w apelacji i niekwestionowaną przez strony ani Sąd Okręgowy przy rozpoznaniu apelacji Banku. Pozwany wniósł jednocześnie, na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.,

o skontrolowanie prawidłowości postanowienia Sądu drugiej instancji w części ustalającej wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego na kwotę 48 844 zł zamiast na kwotę 78 685 zł oraz o uchylenie postanowienia w części odrzucającej skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego zasługuje na uwzględnienie.

W pozwie powodowie sformułowali dwa roszczenia: pierwsze o ustalenie nieważności dwóch szczegółowo opisanych umów kredytowych, na podstawie których wypłacono im kwotę 48 843,30 zł. (odpowiednio 25 128,11 zł i 23 715,19 zł) oraz drugie o zasądzenie na ich rzecz kwoty 29 840,54 zł z tytułu zwrotu zapłaconych rat kredytu.

Zgodnie z art. 21 k.p.c., jeśli powód dochodzi pozwem kilku roszczeń, zlicza się ich wartość, zaś stosownie do art. 126¹ § 1 k.p.c., strona jest zobowiązana do podania w każdym piśmie, w tym w pozwie oraz środku zaskarżenia, wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna. Roszczenie o ustalenie nieważności umowy jest roszczeniem majątkowym o charakterze niepieniężnym, którego wartość została określona w pozwie na kwotę 48 884 zł. Przedmiotem drugiego roszczenia małżonków H. było świadczenie pieniężne w kwocie 29 840,54 zł, a zatem stosownie do reguły przewidzianej w art. 21 k.p.c., wartość przedmiotu sprawy, czyli opisanych wyżej dwóch roszczeń powodów sformułowanych w pozwie wynosiła od początku kwotę 78 685 zł po zaokrągleniu. Roszczenia o takiej wartości zostały w całości uwzględnione wyrokiem Sądu Rejonowego, zatem pozwany Bank, kwestionując ten wyrok w całości, prawidłowo wskazał w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia na 78 685 zł, skoro taką wartość miał interes majątkowy pozwanego chroniony przez wniesienie apelacji. W konsekwencji prawidłowe było powtórzenie przez skarżącego tej wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej, skierowanej przeciwko wyrokowi Sądu Okręgowego oddalającego apelację Banku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 czerwca 1997 r., III CZ 25/97,

OSNC1997, nr 10, poz. 162).

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁶ k.p.c.). Uchylenie zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej pozwanego oznacza, że skardze tej powinien być nadany dalszy bieg, ponieważ oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej na kwotę 78 685 zł było prawidłowe.

[a!]

(A.D.)

